

TRÜKITÖÖLINE

EESTI TRÜKITÖÖLISTE LIIDU HÄÄLEKANDJA

NR. 5

29. JUULIL 1935

II AASTAKÄIK

Soome trükitöölise kongressilt.

Soome trükitöölised pidasid oma kongressi juulikuu 28. ja 29. päeval s. a. Helsingis, oma uues nägusas ja vägagi mugavusrikkas kodus.

Kongressist võtsid osa üle maa 60 saadikut. Väliskülastajana võtsid kongressist osa 2 Rootsist, 2 Norrast, 2 Taanist ja Eesti esindajana J. Saar Tallinnast.

Samuti võtsid kongressist osa ka Soome töölisühingute keskliidu esindaja E. K. Louhikko ja kõikide teiste liitude ja ühingute esindajad.

Kongress avati kell 10.15 Helsingi T. Ü. meeskoori lauluga, kes kandis ette 4 laulu. Pärast seda avas kongressi ametlikult Soome Trükit. Liidu esimees ametvend A. Karvosenoja, andes pikema ülevaate liidu tegevusest ja tuletades meele kauaaegset, surma läbi lahkunud, kassapidajat A. Nymani, kelle mälestust austati püstitõusmisega.

Kongressi juhatus valitud, järgneid tervitused välismaistelt kolleegidelt. Esimesena saab sõna tervituseks Rootsi esindaja Åhrberg, Taani esindaja F. Nielsen ja ETL'i poolt tervitab J. Saar.

Tervitused lõpuvad, siirdusid Soome ametivennad oma traditsioonilisele kohvijoomisele, mis näib neile niisama elulisena, nagu nende kongresski. Näib, nagu kinnitaks kohvi Soome ametivendi sellele õigele ja peamisele tööle. Kohvijoomisele järgnenud töö kestis vaevalt 2 tundi kui Soome kolleegidel tuli vajadus lõunatada. Tundub paradoksina, kuid mulle näib, et soomlastele on söömine sama akuutne, kui kõige tähtsam töögi. Vaatamata tihedatele söömaegadele kongressi töö ajal, edenes kongressi töö ometi imestama paneva eduga ja, nagu näha, kannab töö täie kõhu juures kahekordset vilja, sest kongressitöö sellel „liigsöömise“ all kuidagi ei kannatanud.

Õhtul oli S. T. L. uues kodus kõigile kongressist osavõtjatele korraldatud pidulik õhtusöök, millel peeti Soome traditsioonide kohaselt hulk

pidukõnesid ja mis möödus väga ülevas ja sõbralikus meeleolus.

Kongressi teine päev algas samuti kell 10 hommikul, mil tervitab S. T. L. kongressi hilinemisega sinna jõudnud Rahvusvahelise sekret. liige Nils Vessel. Varsti pärast seda saabus Soome trükitöösturitel kiri, milles nad teatasid Soome trükitöölisele, et nemad on nõus ja valmis jätkama heatahtlikku läbirääkimisi uue lepe loomiseks kummagi poole vahel. Kirja kohta kongress konkreetselt seisukohata ei võtnud, vaid detailide arutamise ja läbirääkimised jäid liidu juhatuse hoolde. Kõitkoja omanikud on aga omaette eraldatud ühingus ja nemad teatasid, et nad on nõus koll-lepingud uuendama endisel kujul, samuti ka palgad jätkama endiseks. Teatavasti Soome kolleegidel lõppes k-leping 30. juunil s. a., kuid vastava kokkuleppe kohaselt nemad võivad pidada 6 kuu jooksul läbirääkimisi uue k-lepingu sõlmimiseks.

Nagu eelpool tähendatud, ei asunud kongress k-lepingu suhtes mingile konkreetsele seisukohale, ometi tekkisid pärast tööandjate teadaannet elavad mõttevahetused selle küsimuse arutamisel. Kuna kongress jätkas selle küsimuse üle mõttevahetust, sõidutati kell 12 päeval kongressist osavõtnud väliskülastajad, Soome teiste ametiühingute esindajad, samuti kaks „Suomen Sosialidemokraati“ ajakirjanikku Mustikamaale lõunatama.

Kell 3 päeval jätkus kongress. Kohe pärast seda palus sõna Rahv. sekret. liige Nils Vessel. Ta soovis veel kord S. T. L. kongressile head kordaminekut ja teatas, et peab lahuma Soomest lennukiga Rootsi, kuna seal on tekkinud raamatukõitjatel konflikt ettevõtjatega. Temaga koos lahkus ka rootsi ametv. Fr. Åhrberg.

29. juulil kell 7 õhtul lõpeb A. J. Hällström lõpusõnaga S. T. L. kongress, mil puhul sooviti veel kongressi

töö tagajärgedele head õne ja tänati Soome ametivendi ülisõbraliku vastuvõtu eest Rootsi esind. ametv. B. Petersson, Norra esind. ametv. S. Arensen ja E. T. L. esindaja J. Saar.

Seega oli kongress lõppenud ja S. T. L. välissaadikud hakkasid laiali valguma.

*

Kui nüüd tagant järele analüüsida kongressi tööd, siis peab tunnistama, et see oli väga asjalik. Meil, eestlastel, oleks säärasest tööviisist paljugi õppida. Kõik oli hästi ettevalmistatud ja organiseeritud. Kongressi materjal ja töökavad ühes mandaatkaardiga olid asetatud nägusasse mappi kõigile kindlaks määratud kohtadele. Välissaadikud-ametivennad olid paigutatud paremale poole, kus neile oli reserveeritud pikk laud, samuti kõigi kongressi materjaliga mapis. Välissaadikute istekohti tähistasid vastava saadiku maa rahvuslipud. Samuti lehvitsid kogu kongressi kestes Soome trükitehnikute uue hoone rõdul Soome, Rootsi, Norra, Taani ja Eesti lipp. Isegi hotell, kus peatusid nimetatud välissaadikud, oli lipud välja pandud.

*

Kui nüüd lõpuks mainida soomlaste külalislahkust, mis on juba meile kõigile hästi tuttav, siis seekordne S. T. L. kongressist osavõtivate väliskülaliste-ametivendade vastuvõtt ületas kõik piirid, ja arvata vasti maksis see Soome kolleegidel üsna kenakese summa. Kõik „käigud“ sooritati ainult autoga sõites ja neid söömaagasiid, mille osaks meie saime, ei jõua sõrmedel üles lugeda. Nii esimesel (27. juunil) päeval kohe Helsingisse jõudes sõidutati autoga hotelli, sealt veidi kohendatult S. T. L. uude majja, kus oli lõunasöök. Pärast lõunasööki jällegi autodega

pooleteise tunni jooksul sõidutati meid Helsingiga tutvustamiseks ta risti-põiki läbi. See päev lõppes rikkaliku õhtusöögiga Helsingi nooblimas suvekasinos Kaivopuisto.

Samas lokaalis samal õhtul olid ka Soome trükitehnikud, kes olid üle maa kokku sõitnud nõupidamisele. Ja nii kujunes, et ühes ja samas ruumis ja kõrvuti lauas lõbutsesid nii ettevõtjad kui ka töölised; esimesed oma töö lõpetanult, teised tööd alates, kuid kõik see ei seganud kumbagi poolt oma aega lõbusalt veeta, et hilja õhtul puhkama minna.

*

Skandinaavlastest ametivendadega (kongressi saadikutega) mõtteid vahetades, mis küll keele mitteoskuse tõttu teataval määral oli takistatud, selgus mõndagi huvitavaid üksikasju. Kõigepealt on nende maade ametivennad kõvasti organiseeritud — 96%, s. o. peaaegu kõik, välja arvatud mõned abitöölised. Vahe meie organisatsiooniga seisab selles, et neil maadel, s. o. Rootsis, Norras ja Taanis on r-kõitjad omaette ühingus, trükikijad ja ladujad omaette ühingus ja litograafid ja tsinkograafid omaette ühingus. Ka palgad ja muud töötingimused on neil meiega võrreldes tunduvalt paremad... Pärinud minult andmeid Eesti trükitehnikute olukorra kohta, ei suutnud nad küllalt imestada meie väikeste palgade üle, vaatamata minu seletusele, et meie elamisolud võrreldes nende omadega on siiski odavamad... Üldiselt oli aga vastastikkune suhtumine ja läbisaamine nimet. maade kolleegidega väga hea, ja jääb soovida, et neid sidemeid võiks süvendada, neid meile eeskujuks võtta ja püüda ka meil nende saavutuste poole rühkida.

J. S.

Tervishoidlikke nõudmisi trükitehnikutes.

L. Johanson.

Eesti trükitehnikutes on tervishoidlikud olud viimaseil aastail tunduvalt halvenenud ja just selles osas, kus kasutatakse moosdat tehnikat — masinaga ladumise alal.

Siin võib märkida:

- 1) pidevat öötööd,
- 2) pikka tööpäeva,
- 3) puudulikku õhupuhasust.

Tartu Tervishoiu Muuseumi juhataja dr. V. Sumburg, tutvudes Tartu Trükitehnikute ühingu 30. mai 1935. a. peakoosoleku otsustega, masinaladujate öötöö piiramise ja ruumide koristamise ning ventileerimise tarvidusega ning olles isiklikult tuttav Tartus valitseva trükitehnikute olukorraga, on avaldanud töökaitse-

ja sotsiaalkindlustuse valitsusele kirjaliku arvamise, et eelnimetatud peakoosoleku otsused väärivad tööliste tervishoiu seisukohalt kõige tõsisemat tähelepanu ja kiiret elluviimist vastavate asutuste poolt.

Tartu Trükitehase Ühingu peakoosoleku esimene nõudmine on:

„Öises vahetuses töötamine trükikodades, kus töötatakse öö ja päev vahet pidamata, olgu lubatud mitte varem kui kolmandal nädalal.“

Mitmes trükikojas peavad ühed ja samad töölised pidevalt töötama öösel see on kella 22—6.

Öötöö on kurnavam kui päevane töö, päeval ei saa tööline korralikult välja puhata. Seepärast on öötööd piiratud kõigis kultuurriikides, ka Eestis. Kõigepealt on see keelatud alaealistele ja naistele, siis üldiselt üksikuil tööaladel, näiteks pagari-tööstuses. Kui öötöö mõnel tööalal, kus masinaid tahetakse võimalikult enam kasutada, osutub paratamatuks, siis tuleb seda korraldada nii, et see on võimalikult vähem tervishoiuvastane. Siin on mitte ainult õiglane, vaid ka teostatav nõudmine, et mitte ainult ühed ja samad töölised ei pandaks öösel töötama, vaid et ka siin oleks vahetusi. Kui ööpäev on jaotatud kolme töövahetusse, siis ei tee raskusi vahetuste tööaja muutmine nii, et igal töölisel tuleks öösel töötada mitte varem kui kolmandal nädalal.

Teine Tartu Trükitehase Ühingu nõudmine on:

„Öine tööaeg kestku 7 tundi“. Iga vahetuse eel olgu 1 tund ruumide ja õhupuhastamiseks.

Tööliste rahvusvaheline nõudmine on: 40-tunniline tööaeg, mis ka terves reas riikides ja paljudel tööaladel juba teostatud. Tänavu arutas seda küsimust ka rahvusvaheline töökongress, kes võttis selle kohta vastu otsuse, milles ta avaldab oma kõlbelist poolehoidu. Kuigi rahvusvahelise töökongressi otsus, nagu ajalehtedest nähtub, kannab väga imeiliku ilmet, on siiski ka sel oma praktiline tähtsus: on tunnustatud 40-tunniline tööaeg põhimõtteliselt vajaliseks ja teostatavaks.

Veel enam on põhjendatud öise töö-

aja lühendamine. Trükitehastes selleks tehnilisi takistusi ei ole.

Tartu trükitehastes põhjendavad öise tööaja 7 tunnini lühendamist seega, et kui töötatakse 24 tundi ööpäeva kestes, siis puudub täieliselt aeg mingisugusekski ruumide puhastamiseks ja õhuvahetuseks. Enamalt jaolt on ladumasinade jaoks eriruumid, mis on niivõrd väikesed ja madalad, et ruumi jätkub vaid masinate ja vajalise personaali jaoks. Ka ventilatsioon on halb. Enamus ladumasinade tarvitab gaasikutet. Inimesed tarvitavad hingamiseks hapnikku, samuti gaas põlemiseks. Täieliselt õhuvahetust saab ainult kord nädalas, s. o. pühapäeval. Olukorra illustreerimiseks toob ühing järgmise tõsi- asja:

Gaas lakkas põlemast. Gaasivabrikust kohale kutsutud asjatundja konstateris õhupuudust. Avati aken ja otsekohe hakkas gaas rõõmsalt põlema.

Edasi ütleb trükitehaste ühing:

Kui võtta arvesse mürgist gaasi, mis tekib tina sulamisel, ja temperatuuri, mis suvel ladumasinade ruumides on tihti $+35^{\circ}$ C. ja veel enamgi, siis saame kujuka pildi põhjustest, miks suur osa masinaladujatest sureb just tiisikusse. Inimestel tuleb töötada palavas ja mürgises õhus, keerutatakse tuba koristades veel maas olevgi tina- ja muu tolm õhku, kust see valgub trükitehase kopsu, seda vigastades.

Prof. dr. K. Lehmanni järgi koosneb trükimetall 75% seatinast (Plumbum), 23% rabanduse kivist (Antimonium) ja 2% inglistinast (Stannum). Ladumisruumides leidus Saksamaal tolmus 6,6—11,5% seatina. Ladumismasinade juures valatakse tähti või ridu. Ka siin tekib tinalolmu. Pealeselle mürgitab siin õhku masina küte, iseäranis gaas.

Saksa andmeil on trükitehaste keskel haiguspäevi 40% üle keskmise, tiisikust kaks korda enam, närvihaigusi 70%, hingamisundite haigusi 40% ja sedimiselundite haigusi 30% üle keskmise. Reumatismi arv on normaalne. 25—34-aastaste trükitehaste keskel on haiguspäevade arv veelgi kõrgem.

Tinamürgituse tuli 100 töölise kohta:

	Haigus-juhtumite arv	Haigus-päevade arv	Tinamürgitusi	
			Haigus-juhtumite arv	Haigus-päevade arv
Ladujad	37,8	1155	4,3	182
Trükkijad	34,6	1835	1,1	36
Tähevalajad	42,6	1064	3,9	126
Poligraafilistes kutsetes üldse	34,8	916	2,2	875

Prof. Lehmann, kelle järgi need arvud toome, ütleb, et tinamürgitusi on isikute juures, kes üle 35 aasta vanad, veelgi enam.

Dr. J. Kagan'i järgi tarvitatakse seatina umbes 120 valmistusala.

Saksamaal 1926. a. prof. Lehmanni andmeil oli kutsealalisi mürgitusi 3.485 juhtumit, neist tinamürgitusi 3.129; 1929. a. oli tinamürgitusi 3.456 juhtumit. Inglismaal oli tinamürgitusi 1928. a. 326, kuna siin olid võetud tarvitusele kaitsevahendid, töötingimused, tervishoiuolud ja töötasu olid paremad kui Saksamaal. Nõukogude Venes oli tinamürgitusi 1928/29. a. 316.

Tervishoiunõudeile tuleb pöörda trükitööstuses enam tähelepanu. See on tarviline rahva tervishoiu seisukohalt.

Trükitööstusse on viimaseil aastail valgunud rohkesti naistöölisi. Nende kohta toovad A. Kollontay ja teised andmeid, mis tõendavad, et see tööala eriti halvasti mõjub naise tervisele, tehes ta kõlbmatuks emakohuste täitmisele ning mõjudes laastavalt järeltulevale soole.

Trükitöö on kutsetöö. Siin võib olla

oskustööliseks, ka masinaladuja tööalal, ikkagi ainult see, kes ka käsilao alal on omandanud tarvilise oskuse. Tööstusõpilaste, õppinud tööliste ja meistrite seaduse alusel ei saa lugeda neid masinaladujaid, kes pole omandanud trükitöölise kutse alal tarvilist oskust, õppinud töölistiks, vaid õpilaslike, kelle arv on piiratud. Seepärast on täiesti põhjendatud ka see tööliste nõudmine, et masinaladujaiks palgataks õppinud ladujaid-trükitöölisi, mitte aga ei loodaks selleks eri kaadrit inimestest, kel pole trükitöölise kutse alal tarvilist oskust ega teadmisi, vaid kes ainult oskavad vajutada ladumismasina klahvidele. Sel alal on kutseoskuse nõukogul võimalik oma korraldusi panna maksma ja neid teostada.

Tartu Trükitöölise Ühing on algatanud tervishoiu alal rea küsimusi, mille lahendamine vastavate määrustega peaks küll peatselt sündima. Nende nõudmistele teostamine vähendaks tunduvalt haigestumiste arvu ja pikendaks Eesti trükitööliste keskmist eluiga.

(„Töö ja Tervis“).

ETL volikogu koosolek

peeti juubeli puhul 16. juunil. Päevakorras: 1. Avasõna. 2. 1934. a. kassaaruande ja tegevuse ülevaade ning kinnitamine. 3. 1935. a. eelarve vastuvõtmine. 4. Puhkekodu küsimus. 5. Rinnamärgi küsimus. 6. Tekkinud küsimused.

Punkt 1.

Koosoleku avas ETL esimees J. Saar, kes tegi teatavaks, et esinduse volikogu koosolekule on saatnud Tallinna, Tartu, Pärnu ja Viljandi ühingute esindajad ning kohal on ka liidu juhatuse liikmed, sellega koos-

olek on otsusvõimeline. Külalistena võtsid koosolekust osa Soome Trükitöölise Liidu esindaja Hällström ja E. Töölisühingute Keskliidu esindaja L. Metslang.

Avasõnas ETL esimees J. Saar andis lühikese ülevaate liidu 15. a. tegevusest, ühtlasi tervitades külalisi. Soome trükitöölise liidu esindaja Hällström tervitas liitu Soome trükitöölise nimel ja L. Metslang E. T. Keskliidu nimel. Tervitustelegrammid olid saatnud Narva ja Võru ühingud.

A. Offenbachi ettepanekul otsus-

tati päevakorra p. 4 ja 5 võtta enne päevakorra punktide 2. ja 3. arutamisele.

Koosoleku juhatajaks valiti J. Saar ja protokollijaks K. Must.

Punkt 2.

Puhkekodu küsimuses andis ülevaate liidu juhatuse sammudest seal alal A. Offenbach. Läbirääkimiste puhul võtavad sõna:

Ploom (Tartu): Tartu ühing pooldab puhkekodu asutamist Aegviitu. Puhkekodu tuleks asutada, mis rahuldaks kõiki ühingu liikmeid.

Ruul (Viljandi): Ühing jääb endisele seisukohale (Viljandi seisukoht oli puhkekodu loomises täiesti jaatav). Isiklikult arvab, et puhkekodu jaoks tuleks luua normaaltalu.

Saar (Tallinn) selgitab täiendavalt juhatuse samme puhkekodu asjas.

Must (Tallinn) arvab, et Aegviidu koht on kõige sobivam meile valida antud kohtadest.

Mühlmann (Pärnu): Ühing toetab täielikult ETL juhatuse samme. Aegviidu on küll Pärnust kaugel, kuid teistele on tema sobivam.

Ploom: tuleks jääda Aegviidu juure. Kui võimalik, siis tuleks maad nõutada 3—4 ha puhkekodule juure.

Offenbach (Tallinn): Trükitoölised ei peaks hakkama põllumajanduslikel viisil maad nagu talu kasutama. Invaliididel, kes puhkekodusse jäävad, peaks peenramaad jääma.

Ruul: minust on valesti arusaadud. Ei arva sugugi, et peaks võtma puhkekodu ükskõik kus kohta. Siiski sobivas kohas peaks olema suurem maaala puhkekodu tarvis talu näol.

Jõgi (Tallinn). Enne maaala vastuvõtmist peaks selgitama, kas saab kasutada metsa ja järvi.

Ploomi ettepanekul otsustati jääda puhkekodu asutamise juure Aegviitu, millejuures tuleks võimalikult rohkem maad juurde võtta.

Punkt 3.

Rinnamägi küsimus. Otsustati kinnitada rinnamärk, milline varemalt liidu juhatuse poolt otsustatud. Vahetatakse mõtteid rinnamärgi kodukorra väljatöötamise kohta. Liidu juhatusele tehti ülesandeks töötada välja rinnamärgi kandmise kodukorra kava ja saata see ühingu-tele seisukoha võtmiseks.

Punkt 4.

1934. aasta kassaruanne ja tegevuse ülevaade. A. Offenbach annab ülevaate ETL tegevusest 1934. aastal. Vahetati mõtteid ajakirja „Trükitoölise“ sisu ja kausta kohta. Liidu juhatusele tehti ülesandeks alustada eeltöid kollektiivlepingute elluviimiseks. Kassaruande kannab ette A. Offenbach. Revisjonikomisjoni protokollis loeb ette J. Kurvits. Volikogu otsustab kinnitada ETL 1934. aasta aruande, missugune tasakaalus Kr. 1.842.51. Liidu juhatusel tuleb arvestada revkomi märkustega.

Punkt 5.

ETL eelarve 1935. a. Eelarve võeti esitatud kujul vastu.

Punkt 6.

Tekkinud küsimuste all arutati sisseastumismaksude ja surmajuhumiste puhul maksetava abiraha suurusel ja liidu juhatusele tehti ülesandeks koostada ühtlustatud kodukorra kava nende liikide jaoks. Telegrammilise tervituse oli saatnud juubeli puhul veel Tartu töölisvanemad. (Valga tervitusteogramm jõudis volikogu koosoleku lõppemisel pärrale). Tänaõhtu kõiki koosolekust osavõtjaid lõpetas koosoleku juhataja J. Saar koosoleku kell 2 p. l.

Saksa lehtede tiraash.

Aprilli lõpul oli „Berliner Morgenpostil“ tiraash 381.000, „Völkischer Beobachter“ — 362.184, „Berliner Lokalanzeiger“ — 133.773, „Hamburger Fremdenblatt“ — 110.721 ja teised alanevalt alates 100.000.

Omavalitsustele ja ühikutele ja levinenud leht „Berliner Tageblatt“ ilmub nüüd ainult 62.000 eksemplaris.

Nali saksa mängukaartidega.

Sündmuste puhul Saksamaal, ilmusid välismaa lehtedes karrikeerivad teated, nagu kavatses riigi propagandaministeerium välja anda uued mängukaardid, millel oleks trükitud Saksa juhtivate jõudude näopildid seniste kuningate, emandate ja soldatite asemel.

Nagu „Korrespondent“ nr. 19 teatab, ei olevat need teated õiged olnud ja mängukaartide ilmet ei muudeta. Senised ässad, kuningad ja emandad jäävad ausse.

Pärnu mälestusi.

1934. a. edukamaid.

Rahuldustundega võib heita pilke P.T.Ü. möödunud aasta tegevusele.

Möödus juba 30 aastat sellest ajast, mil asutasid Pärnu trükitöölised „Pärnu Graafikatöölise Ühiseuse“, nagu see vanematele tegelastele mällu jäänud, sest kirjalikud tõendused puuduvad, kuna 1905. a., see tähendab juba asutamisaastal, mässu ajal suleti „Graafikatöölise Ühisus“ ja konfiskeeriti kõik dokumentid. Vormilikult oli tegevus lõpetatud, aga jumaliku kunsti jüngrid hoidsid täie innuga ühte ning esimesel võimalusel juba registreeriti uuesti ühing. Jälle tuli takistusi ja raskusi, aga kõik võideti hea tahtmise ja teadmisega.

Kuni 1928. a. streigini olid Pärnu trükitöölised peaaegu viimaseini ühinguks, siis aga, peale selle, kui lagunesid trükitöölise ühingu üle maa, lagunes ka Pärnu ühing, oldi heidutatud streigi kaotusest, mis ei hakka aga trükitöölise nimega kuidagi kokku. Miks oli teadlikumatel töölistel üldse sarnane lühinägelikkus, aga veel kurvem, et mõnel ka praegu?

Pärnu ühing elas üle aja, kus oli ainult juhatus ja 2 liiget. Ühingu olemasolu oli õieti noateral, kuna sama aasta tuli ka töötaabi anda viiele liikmele ja täiesti imena paistab nüüd, kuidas see aasta sai üle-

elatud, pealegi said abisaajad kõik täie abinormi.

Siis tulid juba lähedamad ajad, ning möödunud aastal otsustati võtta ette uus organiseerimine, missugune andis ka häid tulemusi. Suurem osa inimesi said aru ühingu vajadusest ja põhimõtetest, said aru sellest, et igalühel endal on ühingu rohkem vaja kui ühikul teda.

Saavad aga praegugi veel mõned inimesed ühingu mõistest valesti aru, siis on see nende enda süü, peamiselt lastakse endid mõjutada, sellega viiakse aga enda iseteadvus ja seisukoht alla.

Väga kahju!

Pärnu ühingusse kuuluvad praegu siin töötavast 21 õppinud trükitöölisest 17, peale selle veel õpilased. Ülejäänutest on üks trükikoja osanikuks ja üks peremehega lähedalt sugulane.

Tööta liikmeid Pärnus aga praegu pole, samuti puuduvad ka tööta miteliikmed, see tähendab, Pärnus on tööpuudus kadunud, pigem kipub hooaegadel tööjõust puudus tulema.

Lõpuks jääks soovida kõigile arusaamist kutsuorganisatsiooni suurest tähtsusest. Jääks soovida, et poleks peatselt ühtegi metsikut trükitöolist, kui kõlbatakse töötama päeval tähe-kasti taga kõrvuti, siis peaks kõlbama ka kõigil töötada vabal ajal kolleegidega kõrvuti endaarendamises.

„Puhkusele minek“ Narvas.

Nii kui mujal, nii ka Narvas on praegu aeg, kus iga inimene, kel vähegi võimalik, katsub omale puhkust saavutada. Puhkust vajab iga inimene, eriti aga töölistel, kes töötavad tolmuses ja mürgises õhus. Kuni möödunud aastani ei hoolitud sellest, et ka tööline puhkust vajab, ehkki sellest küllalt räägiti.

Ükski organism ei pea kuigi kaua vastu mürgises õhus, vaid muutub haiglaseks. Kas ei teadnud või ei tahtnud teada, et tervishoid on riikliku tähtsusega. Möödunud aastal saadi sügisel tööliste puhkuse seadusega lõpuks „maha“, mille eest tööliikond on tänulik.

Nii jõudis kätte aeg, kus iga ettevõtja pidi lubama tahes-tahtmata igale töölisle 7 päeva puhkust,

ning need 7 päeva välja maksuma. Nii ka k.-ü. „P. E.“ ärijuht tunnistas osaliselt seadust ja andis igale töölisle 6 päeva puhkust. Nende arvates on küllalt töölistel kuuepäevasest puhkusest, pealegi kui nende päevade eest veel välja makstakse.

Kuid seal leidis keegi „kange“ mees, kes julges hakata nõudma seitsme päevalist puhkust ja sama arvu päevade eest tasu. Siis mainitud ettevõtte juhataja kirjutas lihtsalt palgaraamatu tahaküljele lühidalt ja selgelt: „Tööline on üles öeldud... jne.“

Kas heidutas see teisi töölisi? Jah. Kuid küsime: kas on see põhjus vallandamiseks? Ka teisedki töölistel küsisid 7 päeva eest, kuid neid ei vallandatud. Võib olla see põhju-

seks, et vallandatu, minnes kontorist trükikotta, vastas teiste küsimustele: „mitme päeva eest makseti“, et makseti 6 päeva eest.

Vallandatud tööline, kes nõudis 7-päevalist puhkust ja selle väljamaksmist, ei teinud midagi muud, kui täitis oma kohust. Sest juht, keda usaldatakse juhtima ja kaitsma seaduses ettenähtud õigusi, ja kes ei

täida tema peale pandud kohustusi, ei ole omal kohal.

*

Veel kord näide, kui tarvilik on organisatsioon. Ainult tema kaudu kindlustame end ja kaitseme olemasolevaid õigusi. Seepärast kõik Narva trükitoölised peaksid astuma ametiühingusse. Alles siis kaovad sellised väärnähted, nagu ülalpool näitasime.

Eesti Trükitoölise Liidu sünd.

(Järg 7.)

Kongressi avas Eesti Trükitoölise Liidu esimees Karl Nurk.

Kongressi juhatajaks valiti Karl Tärna ja Nikolai Stamberg.

Liidu juhatuse aruande kannab ette Liidu asjaajaja Johannes Kuthmann, tuues ette pikemalt Liidu tegevust möödunud tegevusaasta kohta, kus muu hulgas selgitas ka Liidu püüdeid liikmemaksu ühtlustamises ja organiseerimises, kus selgub, et siis, kui asjaajaja organiseerimisreisul käinud, see ka häid tagajärgi andnud. Aruandja toonitab, et üksikute ühisuste poolt Liidu juhatusele teadete andmises väga loid ollakse, mille kohta pikemad väielused tekiavad.

Kongressist võttis osa Tallinna Trükitoölise Ühingu 16 saadikut.

Tallinna Trükitoölise Ühingu Raamatuköitjate osakonnalt 2 saadikut.

Tartu Trükitoölise Kutseühisuselt 5 saadikut.

Pärnu Trükitoölise Ühingu 1 saadik.

Kuresaare Trükitoölise Ühisuselt 1 saadik.

Viljandi Raamatutoölise Ühisuselt 1 saadik. Narvast 1 saadik.

Liidu juhatuse poolt teatatakse, et Liidul olemas Tallinna Töölismaja o.-ü. osatähti 6.500 mk. väärtuses, missuguse summa tagasisaamine Liidu juhatuse arvates lootuseta ja selleaastasest aruandest välja on jäetud. Ettepanek: „Tallinna Töölismaja o.-ü. osatähtede summa 6.500 mk. suuruses kanda edaspidi varanduse seisu üle“ pannakse kongressile hääletusele ja võetakse ühel häälel poolt hääletades vastu.

Võeti vastu veel resolutsioon:

„Eesti trükitoölise ülemaaline VI

kongress, konstanteerib, et kogu maal on rohkemsti õppinud töötä töölisi, mis oleneb sellest, et ettevõtjatel on tendents töös pidada õpilasi rohkemal arvul, kui need Eestis üldse tööd võivad leida, sellega eksploateerides noort tööjõudu ja alla surudes ka praegu töösolevate õppinud tööliste palku, mis ei vasta kaugeltki praegusele elukallidusele.“

Muudetud E. T. Liidu põhikirja kannab ette E. T. Liidu asjaajaja J. Kuthmann. Põhikiri võeti kongressi poolt vastu.

Liidu juhatuse poolt esitatud kava liikmemaksu ühtlustamise küsimuse kohta, mis näeb ette klassilist maksmist, leitakse täiesti vastuvõtmatu ja pooldatakse protsendilist liikmemaksu maksustamisviisi, nagu see igal pool ühisustes praegu maksev. Et aga praegused palgad, mis linnade viisi suuresti lahku lähevad, ei võimalda ühtlast protsendimäära kõigi ühisuste ja linnade kohta määrata, siis leiab kongress liikmemaksude ühtlustamise praegu läbi viimata olevat ja jätab liikmemaksude määramise kõigi üksikute ühisuste enda hooleks.

„Reisuabiraha korraldamise küsimuses otsustab kongress: Reisuabiraha tuleb maksta sõidu-lõppsihini Eesti vabariigi piirides, kusjuures sõiduraha maksab juba kohapeal see ühisus, kelle liige sõitja oli, mille juures nendel ühisustel sellesse puutuv kodukorra punkt sellekohaselt muuta tuleks.

„Töötaleku abiraha küsimuses otsustab kongress, et abiraha maksab see ühisus, kelle liige töötä, selles normis, mis selles ühisuses maksev, olgu ta töötä kustases linnas Eesti vabariigi piirides, kusjuures abiraha

maksab see ühisus, kus linnas liige töötult viibib, nõudes abiraha tagasimaksimist sellelt ühisuselt, kust tööta liige pärit.“

Kongress otsustas energiliselt teatud trükitöölise organisierimise alal uute liikmete kogumisega ja liikmete klassiteadvuse ja sisemise distsipliini tõstmises, selleks kasutades kõiki seaduslikke võimalusi.“

E. T. Liidu juhatusse valitakse 11 inimest: 1) Hans Kurtus — Viljandist, 2) Aleksander Vinter — Pärnust, 3) Aleksander Rast — Narvast, 4) Gabriel Rattas — Kuresaarest, 5) Karl Bolshakov — Tallinnast, 6) Karl Tärna — Tallinnast, 7) Artur Lall — Tartust, 8) Heinrich Reinson — Tallinnast, 9) Karl Nurk — Tallinnast, 10) Johannes Kuthmann — Tallinnast, 11) Jaan Virk — Tartust.

Erifondide asutamise küsimuse otsustamise võetakse vastu ettepanek: „Kongress tunnustab tarvilikuks asutada streigifond E. T. Liidu juurde.“ Selle teostamiseks otsustab kongress ülemaalse Liidu juhatusle teha kohuseks ja jätta tema hooleks vastava kodukorra väljatöötamine, mis hakkaks maksma 1. jaanuarist 1927. a.

Emigreerimise fondi asutamise küsimuses võeti vastu otsus:

„Kongress otsustab asutada väljandrändamise fondi, mille korra üksikasjaline väljatöötamine ja maksmapanemine jätta ülemaalse Liidu juhatuse hooleks.“

Külastena Soomes.

M. Veel.

See oli Võidupüha laupäeva hommikul, kui aurik „Suomi“ viis ligi 30 eesti trükitöölise lahetagustele ametvendadele külla.

Tallinna sadamast väljasõiduga oli sekeldusi, kuna kõigil sõitjail polnud piletid käes.

Oodati pikisilmi

ametvend Jerkovitschi, kes pidi olema ekskursiooni juht ja väljandmata piletid sadamas inimestele kätte jagama. Aga ametvend Jerkovitschi kell oli hakanud varakult pühi pidama ja ega siis kella pere-meeksi mõelnud rutata — puhkasid mõlemad rahulikult ja ei näinud undki sellest, kuidas meie pika kauplemise järele „jänestena“ laevale saime.

6. kongress möödus üksmeelsuse ja asjalikkuse tähe all ja osavõtt oli temast elav. Ei olnud enam sellaseid ägedaid väelusi, kui see vanasti oli. Ta andis tunnistust trükitöölise kindla distsipliini kasvust ja reaalpoliitikat arusaamisest.

Uus juhatus jagas ametid: esimeheks K. Tärna, sekretäriks J. Kuthmann, kes ühtlasi valiti ka palgaliseks asjaajajaks. Ajakirja vastutavaks toimetajaks valiti K. Bolshakov.

Pärnus hakatakse palka juure nõudma, mille all kannatab A. Vinter. Võeti vastu streigifondi kassa.

Vangimajade trükikoda hakkab tööpuudust süvendama ja esitatakse vastav protest Vab. Valitsusele. Streigifondi kassa arutamiseks otsustati ülemaaline koosolek kokukutsuda. Fond otsustati 1. jaan. 1927. maksma pannt.

23. jaan. 1927. a. peeti o.-ü. „Töölise Maja“ osanikkude koosolekul, mille üle sealolnud sekretär J. Kuthmann kurtis, et trükitöölise soove põhikirja järele käia ei võetud arvesse ja „T. M.“ osanikkude koosolek möödus üldse igasuguse korratuse tähe all. Otsustati protest esitada koos Tall. Tr. ühinguga. Kongressi asjade arutamiseks otsustas kokku kutsuda ülemaaline liidu juhatus. Eelolevale kongressile esitati ka Eestimaa Töölisühingute Keskliidu küsimus, kuna peetakse vastav asutamise konverents.

(Jürgel.)

Ilm oli sõiduks kõigiti soodus ja ainustki „kalasõitjat“ polnud laeval.

Kella kahe paiku päeval jõudsimel Helsingi sadamasse, kus viimastena lahkusime laevalt — „jänestena“.

Sadamas olid meil Helsingi ametvendade esindajad, eesotsas ametvännad Hällström ja Immonen vastas. Peale käepigistuse sõidutas soomlasilt selleks palgatud voorimees meie kohvid ühingu ruumesse.

Et see oli ainus äripäev meie Helsingis viibimise ajal, siis juhtiti meid kohe kauplustesse.

Grupp jagunes kaheks. Suuremasse gruppi jäid need inimesed, kes soovisid rohkem oste teha ja seepärast pidid mitu kaubamaja läbi

käima. Väiksem gupp aga siirdus pärast kaubamaja „Elanto“ külastamist „Otava“ trükikotta. Seal töötab üle neljasaja inimese. Töötangimused on umbes samad, mis meiegi moodsamais trükikodades — palk on aga kuni 100% kõrgem kui Eestis.

Trükikojast sõidutati meid tramiga

ühingu uude majja,

mis asub Siltavuorenkatu 10. „Ostjate“ grupp oli seal juba ees ja inimesed koorisid usinasti odavaid apelsine.

Ruumis, mis meile oli määratud, oli korraldatud kohvilaud. Laual asetses kaks lipuvarrast, millede tippu oli tõmmatud Soome ja Eesti lipp.

Peale kohvijoomist oli tutvumine Helsingi ametvendade ühingu majaga. Peab ütleva, et see on meie mõiste järgi pilvelõhkaja.

Seitsmekordne hoone

sisaldab endas suure ja mugava teatrisaali, restorani, külalisruumid ja rea elukortereid. Päksevanniarmastajaile on aga ehitatud katusele sellekohane terrass, kust avaneb ka tore vaade Helsingi saarestikku.

Majaga tutvunud, korraldati meile restoraniruumes õhtusöök, mis kujunes meeleolurikkaks koosviibimiseks hilisõhtuni. Üteldi vastastikku tervitusi ja prooviti hõimurahva õlut. Kuna eestlastel puudus ametlik juht, siis

päästja inglina

tuli appi ametvend Pitea, kes algas oma lühikest kõnet vägeva hüüdega: „Per aspera ad astra“ (üle raskuste tähtede poole). Lühikeses kõnes andis ta edasi lahetagustele ametvendadele eestlaste soojemad tervitused.

Oli juba hilisõhtu, kui lauast tõusti. Veerandtunnilise vaheaja järgi algas söit laevaga Mustikamaale, kus soomlaste enda ütleva järgi olla suurim Põhjamaade tantsulava. Seal oli kõigil vabadus — kes soovis tantsida kõrgel tantsulaval, pidi

iga tantsu jaoks pääsme lunastama,

mis maksis üks Soome mark.

Ennenägematu oli aga nende ridade kirjutajale see, et restoranikülatajaid oli nii palju, et uste ette olid nõõrid tõmmatud ja uksehoidja lasi jaakaupa inimesi sisse. Eestlastele tehti aga erand — külalislahkusest.

Kui meil restoranides näeb naisi vähe, siis siin olid vähemalt pooled publikust naised. Puudub aga sääranane söömine-joomine kui meil — mehed istuvad õllekannu juures ja naised maitsevad lahedat punsi. Purjus inimesi polnudki näha. Ja ega seal

ei tohi purjus ollagi,

kui ei taha samas Mustikamaal asuvasse „putkasse“ minna. Peale kaineksmagamise tuleb aga veel 100 Smk. „korteriraha“ maksta.

Tagasisõit Mustikamaalt toimus varasel hommiktunnil. Poissmehed aga jõudsid tagasi palju hiljem, kuna ei raatsitud lahkuda nii ruttu vennasrahva õrnemsoost.

Järgmise päeva

ennelõunal tutvuti linnaga. Käidi Eduskunnahoones, raudteejaamas, vaadati aasumbaid jne.

Peale lõunat oli söit laevaga Kõrgesaare loomaeda. Oli siin ikka eestlasil palju vaatamist. Terve saar on täis raudpuure, mis sisaldavad igasuguseid elajaid — alates pisikesest ahvipärdikust ja lõpetades kõrvekuningas lõviga. Samuti on seal igasuguseid sulekanjdajaid. Eristil huvi pakkusid eestlastele

jääkarud,

kes parajasti olid maadlushoos. Arvati, et ei meie „Grand-Marine“ maadlejad pole nende kõrval midagi. Ähivad ja puhivad niisama laval kalli raha eest. Siin aga maadlevad suured karumürakad nii, et vesi lööb vikerkaare taeva.

Õhtul sõitsime Helsingi Trükitoolliste Ühingu puhkekodusse, mis asub Lövösaarel. Ühendust puhkekodu vahel peab ühingu oma suur mootorpaat. Paadijuhtiks on puhkekodu vanem, kuid, tema on töö rohkuse tõttu paadijuhtimise usaldanud oma pojale. Meie sinnaõidul juhtis ta ise paati. Ütles, et oma aukülalisi sõidutab ta alati ise.

Üteldakse, et eestlased on laulja rahvas, aga tookord olid soomlased meist

lauluga kaugel ees.

Meie rahvas ei saanud end paadis kuidagi „stimmi“. Mida üks mõistis, seda üheksa ei mõistnud ja mida üheksa mõistis (see oli vist küll ainult „Saaremaa“), selle ajas segi jälle see üks. Meie laul oli igatahes kehv.

Juba kaugelt merelt paistis Lövösaare paadisillal askeldav inimhulk.

Viimane kui üks puhkekodus viibija, keda oli arvult 300 ümber, oli tulnud meid vastu võtma. Kõnekoorilt kõlasisid

vägevad tervitushüüded,

millele eestlased vastasid kolmekordse „elagu'ga“.

Saarele astudes olid eestlased nagu perekonnaliikmete keskel. Ei lastud seal kedagi omaette norutada, vaid puhuti ka puisemale inimesele „hing sisse“.

Jõudnud puhkekodusse kirjutasime oma nimed ühingu külalisraamatusse. Kohe seejärgi paluti meid kohvilauda. Eine lõppenud, laulsid puhkekodus suvitajad Soome ametvendade meeskoori liikmed mõned Soome laulud, mis eestlaste poolt soojalt vastu võeti.

Olgu tähendatud, et Soome ametvendade ühingu

meeskoor on üks parimaid

ja esimesi auhindu saanud laulukoore Soomes.

Hilisõhtul süüdati jaanituled ja rahvas laulis, tantsis ja tegi ringmängu. Paljud, keda just laul ja tants ei huvitanud, olid soomlaste suvekorterites, kus neid rikkalikult kostitati. Ka korraldasid soomlased meile veel puhkekodu ruumes punsilaua, kust mõlema maa ametvennad lahkusid ülevas tujus.

Kell kolm hommikul

ootas aga paat, et viia meid nii sõbralikkude inimeste hulgast ära — puhkama.

Jaanipäeval käisime kalmistul, mis oma nägusate ausammastega jättis meeldiva mulje. Samas, kalmistu

juures, asub ka krematoorium. Millegipärast tundus minule see asutus natuke vastikuna. Seda tunnet aitas kindlasti suurendada äärmiselt halb õhk ruumes.

Krematooriumist lahkudes, läks iga inimene sinna, kus talle meeldis. Oli ju ainult mõned tunnid veel Helsingis viibida. Paljud läksid Hietanranta suprema. Oli ju

palav ilm

ja vesi oli nii meelitavalt soe — 22° C.

Õhtul kella kuueks oli kogunemine ühingu majja. Tund aega vesteldi niisama üht-teist oma sõbralike kolleegidega ning siis algas reis sadamasse, kus ootas kodumaale sõitjaid jällegi aurik „Suomi“.

Raske oli lahkuda

lahketest soomlastest. Südamlikud käepigistused meie juhtidega, kolleeg Immoneniga, Hällströmiga ja paljude teiste sõpradega. Veel mõni sõna laevapardalt ja siis lahkusime vastastikuste elaguhüüete saatel.

Kaugelt paistsid veel mõned käeviiped. Laev aga lisas kiirust.

*

Tuleval suvel külastavad Soome ametvennad meid. Lubasid tulla ühes meeskooriga, milles laulab ka nende jalgpallimeeskond.

Igatahes peaks jõutama tolleks ajaks ka meil midagi organiseerida, et meil ei tarvitseks häbi tunda Soome ametvendade ees. Kahtlen, et meie soomlasi nii hästi suudame Tallinnas vastu võtta, kui see meil Soomes osaks sai.

Mida õppisime Soomes?

E. Pitea.

Kõigile meile, Soomes viibijaile, jäi meele Helsingi ametvendade uus kodu — 7-kordne pilvelõhkuja.

Hoone, mille fassaad otse merele, on moodsamaid ehitisi, võisteldes julgesti EKA majaga Tallinnas. Majal on veel keldri- ja mansardkord. Sisemiselt on ta jaotatud järgmiselt: I korral avar saal rõduga, kus korraldatakse pidusid ja näitemänge, II korral on restoraan, III korral liidu ja ühingu ruumid. Ülejäänud korrad on elukorterite all.

Ja õhtul Mustikamaasaarel viibi-

des oli võimalus juttu puhuda Soome ametvendade elust-olust.

Organiseeritud on 68% trükitööliskonnast, liidul on 16 osakonda. Ladujatest on organiseeritud 92%, kuna abitöölisest ja teiselt aladelt vähem. Soomlased loodavad aga neidki organiseerida *in corpore*. Arvan, et see pole võimatu, kui asjaliku ja kaine mõtlemisviisiga soomlased asja ikka edasi arendavad.

See sunnib ka meid mõtlema. Kas ei saaks ka meiega oma kutseorganisatsiooni viia soomlaste tasemele?

Kindlasti suudame, kui aga jatkuks meil head tahet ja indu. Selleks vaja alaliselt uut aktiivsust, uut tungi, mis on küll küpsed südames, kuid ei ole veel teostatud.

Kuigi meie ei saa oma väikse liikmeskonnaga võistelda Soome, palju suurema ja organiseeritud, töölisperega ega saa ka ehitada omale pilvelõhkujat taolist seltsimaja ja muga-vaid puhkekodusid, siiski oleks meil ometi võimalik hea organiseerimise juures saavutada ka vastavaid tagajärgi meie jõukohaselt.

Seda peaks silmaspidama kõik Eesti trükitoölised, kes tahavad olla kultuurivõitlejateks tööliskonnas ja ühendama kõik jõud sammumiseks parema tuleviku poole.

Oma organisatsiooni kindlustamine ja edasiehitamine olgu meile suureks kohuseks ja ülesandeks. See nõuab vastastiku usaldust, enesesalgamist ja üksmeelset koostööd kõigi vahel. Oma organisatsiooni edasivi-

miseks ja ta olemasolu huvides peab igaüks tegema kõik, mis ta suudab.

Püüdku igaüks arendada neid põhimõtteid, mis meid, trükitoölisi, liidaks tihedalt koosolevaks ühiseks pereks.

Nüüd, kus oleme jälle oma igapäevase töö ja askelduste juures, mäletame neid ilusaid päevi, mis veedetud hõimuvellade juures üle lahe. Tahaksin soojalt ja tugevalt suruda veel nende kätt ja lausuda südamlõhku tänu vastuvõtu ja külalislahkuse eest, mis võimaldas meil tutvuda soome ametivendade ja -õdede eluluga ja organiseerimistööga.

Lõpuks on mul hea meel Eesti trükitoöliskonnale anda edasi paremad tervitused ja soovid vennasrahva ametivendadelt. Tahaks loota, et siledad Soome ja Eesti trükitoölisperede vahel kõveneks. Seda kohustab meid veresugulus, ühine kutse ja ühine eesmärk.

Tartu masinaladujate mured.

Tartu Trükitoöliste ühingu masinaladujad pidasid 30. mail koosoleku, kus arutusele tulid masinaladujate töötõrvishoidlised tingimused.

Võeti vastu otsus öösiste vahetuste kohta, milles rõhutati, et öösises vahetuses trükikodades, kus töötatakse ööd ja päevad vahetpidamata, olgu ladujale õigus öötööd teha alles kolmandal nädalal. Praegu patustatakse selle vastu üldiselt, ja on juhte, kus masinaladuja peab järjekindlalt ainult ööseti töötama. See kurnab töölisi eriti veel seetõttu, et viibitakse kogu aeg mürgises õhus. Töönorm aga päevasega võrreldes on üks ja seesama. Nõuti, et öösine vahetus peab olema 7 tundi. 8-tunnise töötamise juures jääb võimatuks igasugune ruumide tuulutamine ja puhastamine. Vast ainult pühapäevadel saab seda teostada. Kui võrd see kõik aga mõjub tööliste tervisele, on isendastki selge. Paljud masinaladujad peavadki seetõttu haigestuma tiisikusse. Varemalt olid need küsimused reguleeritud kollektiivlepingutega, tänapäev on küsimus selles mõttes palju raskenenud tööliste nõrkuse tõttu, mispärast riigivõim peaks selles küsimuses vahelesegama ja reguleerima

töötamise normid. Vastav märgukiri otsustati saata vabariigi valitsusele, ja hiljuti andis liit selle märgukirja vastavatele asutustele edasi.

Puudutati ka masinaladujate kutseküsimusi. Leiti, et trükikojad rakendavad masinaladumise tööle isikuid, kes ei ole tarvilikku kutseoskust käsiladumise alal omandanud. Et aga masinaladumise ala on üks põhjapanevaid ja nõuab tarvilikke eelteadmisi ladumises üldse, siis leiti, et tuleks astuda kutseoskuse nõukogu ees samme selliste väärnähetehetõrvaldamiseks. Seda nõuab juba üksi tööde kvaliteetsus. Vastav märgukiri esitati liidu juhatuse kaudu kutseoskuse nõukogule.

Viljandis

on organiseerimata veel Nurmbergi trükikoja tööised. Peab tähendama, et nimetatud trükikojas töötajad ei ole veel jõudnud arusaamisele kutseorganisatsiooni ümber liitumise tähtsusest. Oleks soovitatav, kui ka nende trükitoöliste juure jõuaks organiseerimise vaim, nagu see igalpool mujal sünnib. Trükitoölised peavad siiski moodustama ühise pere.

Tallinna elu.

Uus korter Tallinnas.

Tallinna Trükitööliste ühingu otsustas ülekolida senisest asukohast V. Pärnu mnt. 31, juude korterisse Lühikesel jalal nr. 6. Korteri vahetus oli tingitud sellest, et liikmeskonna suurenemisega osutusid ruumid liig kitsaiks edukaks tegevuseks, samuti ka kaugus kesklinnast. Uus korter on hulga suurem ja asub linna südames, seega võimaldab ta paremat kasutamist ühingu liikmetele. Kuigi korter ei ole just ideaalne ruumide jaotusega ja asub vanas kivimajas, peab sellega leppima, kuna ta üür ei ole kesklinna kohta eriti kallis — 58 krooni kuus. Eelmise korteri eest makseti 45 krooni kuus.

Sügise tulekuga elustub kahtlemata ka ruumide kasutamine ja võib korraldada neis ruumides kõiksugu ametiühingulisi kultuurüritusi.

Suvevaheaeg Tallinnas.

Tallinna ühingu ruumid on avatud asjaajamiseks igal kolmapäeval kella 6—8 õhtuni. Kultuurtoimkond peab omi koosolekuid igal teisipäeval kell 7 õhtul. Raamatukogu on tarvitamiseks avatud iga kuu esimesel reedel. Suvevaheaegne tegevus on määratud kindlaks 1. juunist kuni 1. septembrini.

Uute liikmete juurevool

Tallinna ühingusse kestab. Praegu on registreeritud juba ligi 200 liiget, millest Rakveres liikmeid 10.

Koosviibimine Tallinnas.

ETL 15.-a. juubeli puhul korraldab Tallinna Trükitööliste Ühingu piduliku koosviibimise volikogu liikmeile ja kutsutud külalistele. Koosviibimine peeti pühapäeva õhtul peale volikogu istungit ja sellest võttis osa üle 70 inimese.

Peale Soome trükitööliste liidu esitaja A. Hällströmi, võttis koosviibimisest osa ka teiste linnade trükitööliste ühingute esitajad, samuti ka E. Töölisühingute Keskliidu esitajana L. Metslang.

Peeti vastavaid kõnesi, kus kriipsutati alla senist tööd. Koosviibimine oli meeleolurikas ja igatepidi kordaläinud.

Trükitöölised jalgpallitasid.

Tartu Trükitööliste Ühingu juures tegutsev spordisektsioon on juba hulk

aega tagasi asutanud jalgpallimeeskonna. Nimetatud meeskond on pidevalt harjutanud ja mängu taseme poolest võib nii mõnelegi väikeseltsi meeskonnale silmi ette anda. Võisime meeskonna mängu näha Tallinnas, 15. juunil, kus võistlesid tartlaste ja tallinlaste meeskonnad. Tallinna meeskond oli kiirelt kokkukombineeritud ja kuigi meeskonnas mängisid ka mõned internatsionaalid, kannatas siiski ladus koostöö. Esimesel poolaja alul tundus isegi, et tartlased on paremad ja võidavadi.

Mäng peti s/s. „Kalevi“ väljal. Juba alul näeme tartlaste kiiret liikumist väljal ja pea saabubki 2:0 Tartu kasuks. Alles siis koguvad end tallinlased ja viigistavad seis. Poolajalõpule minnakse vahekorraga 3:2 Tallinna kasuks. Teisel poolajal ilmneb juba tallinlaste ülekaal ja kõigi püüete peale vaatamata peavad tartlased väljalt lahkuva tagajärjega 4:3 Tallinna kasuks.

Silma paistsid mõlemi meeskonna väravavahid, kes otse virtuooslikult likvideerisid väravate võimalusi.

Liidu juhatuse tegevusest.

Liidu juhatuse viimase aja tegevusest võiks märkida järgmist:

Vastavalt ühingute soovivalduse kohaselt valiti Tallinna Trükitööliste ühingult 8 saadikut Eestimaa Töölisühingute Keskliidu ülemaalisest kongressist osa võtmiseks ETL esitajana.

E. Töölisharidusliidu asemikkude kogu koosolekust võtsid osa liidu esitajajana J. Reisner ja A. Offenbach.

Tartu Trükitööliste ühingu masinajadude koosoleku otsused esitati Teedeministeeriumile ja Tööoskuse nõukogule.

Töötati välja rinnamärgi kandmise kodukord, mis saadeti ühingutele seisukoha avaldamiseks.

Soome Trükitööliste liidu 11. kongressile saadeti esitajana J. Saar.

Otsustati asuda matuse- ja töötusabi ning sisseastumismaksude ühtlustava kodukorra väljatöötamisele.

Puhkekodu asjas pöörati uuesti delegatsiooniga põllutöministeeriumi poole.

Asjaajaja palka tõsteti senise Kr. 15.— peal Kr. 25.— peale kuus.